

Verslag informele adviescommissie gemeenteraden VNOG

Datum : 5 november 2025
Tijd : 19:30 - 21:30u
Plaats : Brandweerkazerne Zutphen
Aanwezig : Leden: Talita Laros (Apeldoorn), Bengt Stegeman (Bronckhorst), Ramon Blaauw (Elburg), Bert Halkers (Epe), Evelien Kars (Ermelo), Anke Buurman (Harderwijk), Tonny Keizer (Hattem), Jan de Vries (Lochem), Martin Som (Montferland), Jeroen voor 't Hekke (Voorst), Jacqueline van der Vinne (Winterswijk), Mark Purperhart (Zutphen), Abel Van Dijken (Zutphen).

Griffiers: Marit Stam (Apeldoorn), Jan van den Broek (Nunspeet), Robert Jansen (Winterswijk).

VNOG: Diemer Kransen (algemeen directeur), Gert Nijland (teamleider Middelen), Frank Starke (bestuursadviseur, verslag).

1. Opening

Alle aanwezigen worden welkom geheten door Diemer Kransen.

2. Verkiezen voorzitter en plaatsvervangend voorzitter

Naar aanleiding van de email van 14 oktober hebben Bengt Stegeman (Bronckhorst) en Martine Willems (Lochem) zich gemeld als kandidaat. Martine Willems is met kennisgeving afwezig wegens persoonlijke omstandigheden, Jan de Vries (ook Lochem) is in haar plaats aanwezig.

Na een korte pitch van en voor beide kandidaten kiest de adviescommissie. Met meerderheid van stemmen (8 tegen 3) is Bengt Stegeman als voorzitter gekozen en Martine Willems als plaatsvervanger.

Bengt Stegeman neemt daarop het voorzitterschap over.

3. Verslag 31 maart 2025

Naar aanleiding van vraagt de voorzitter of elke gemeente een plaatsvervangend lid heeft aangewezen. Niet elke gemeente heeft dat. Dit leidt tot de vraag of commissieleden ook als (plaatsvervangend) lid mogen optreden. Dat is niet het geval.

4. Mededelingen

Frank Starke meldt dat VNOG vanaf februari 2026 een afstudeerder heeft aangenomen met als opdracht een evaluatie van de raadsadviescommissie uit te voeren. Bij het instellen van deze commissie heeft het AB VNOG gevraagd om na de gemeenteraadsverkiezingen een eerste evaluatie uit te voeren, daar geeft deze afstudeerde gevolg aan. Zij zal zich te zijner tijd voorstellen. Onderdeel van haar opdracht wordt in elk geval om met elk van de commissieleden in gesprek te gaan over diens ervaringen met de adviescommissie.

Gevraagd wordt naar de planning van de raadsadviescommissie in maart 2026. Die valt in Montferland samen met het afscheid van de raadsleden. De meeste gemeenten hebben dit later in die maand, het is helaas niet mogelijk om -zeker in die periode- een avond te vinden waarop iedereen kan.

5. Presentatie kadernota 2027

Gert Nijland, teamleider Middelen bij VNOG, geeft een presentatie over de kadernota. Hij licht het proces toe. Het bestuur van VNOG kent het conceptdocument nog niet, eerder op deze dag hebben de financieel adviseurs hierover gesproken. In deze presentatie zitten dus nog geen bedragen, Gert gaat in op de ontwikkelingen en het proces.

VNOG blijft investeren in het opleiden, trainen en oefenen van de brandweervrijwilligers. Dit gaat op dit moment vooral om de wijze van inzet met de nieuwe blusvoertuigen. Ook de informatievoorziening in de uitruk is een belangrijke ontwikkeling, VNOG investeert in nieuwe data-terminals in de voertuigen. Daarnaast wordt gewerkt aan het gebruik van drones ten behoeve van informatievoorziening. In het algemeen ziet VNOG grote ontwikkelingen om ons heen en vergt dat een extra inspanning voor alle VNOG-ers om bij te blijven, ook om het reguliere werk te kunnen blijven doen.

Gert Nijland schetst ook een aantal nieuwe ontwikkelingen waar VNOG zich toe moet verhouden. Onder meer ontwikkelingen als klimaat of nieuwe energievoorzieningen, het weerbaar maken van de samenleving en informatieveiligheid van de eigen organisatie. Diemer Kransen vult aan dat VNOG een hoog aantal pogingen om binnen te komen elke maand ziet en dat het van groot belang is dat de organisatie kan blijven draaien.

Gevraagd wordt naar het plan van VNOG hoe de schade te beperken bij een mogelijke hack. Diemer Kransen antwoordt dat er zoveel mogelijk gecompartmenteerd is. Gert Nijland vult aan dat tegenwoordig voor alle medewerkers, beroeps en vrijwillig (ca. 1800 mensen in totaal), de digitale veiligheidseisen gelijk zijn. En dat vraagt wat van de mensen, met betrekking tot bijvoorbeeld het wachtwoordbeleid en inloggen met dubbele authenticatie.

Gevraagd wordt naar de weerbaarheid van het eigen personeel, hoe werk je daar aan? Diemer Kransen vertelt dat er op dit moment gewerkt wordt aan een handelingsperspectief voor het personeel: wat verwacht VNOG? Daarnaast inventariseert VNOG wie er beschikbaar is voor extra taken in een grootschalige crisis en wie niet, bijvoorbeeld vanwege de privésituatie die dan aandacht vraagt. VNOG ziet uitval van vitale voorzieningen als het grootste risico voor de samenleving, dat vraagt het meeste uithoudingsvermogen van veiligheidsregio's en zeker ook van gemeenten.

Gert Nijland geeft aan dat deze ontwikkelingen de vraag heeft opgeworpen wat voor veiligheidsregio daarbij hoort, in de ogen van het algemeen bestuur is dat een solide, wendbare en informatiegestuurde organisatie. Financieel geeft Gert Nijland aan dat met ingang van 2027 de kapitaallasten van VNOG een dusdanige stijging doormaken dat de gemeentelijke bijdrage erdoor omhoog gaat. Dit is al langer in het meerjarenperspectief meegenomen. De financieel ambtenaren hebben bevestigd dat alle gemeenten dit in hun eigen perspectief hebben opgenomen. Daarnaast vraagt VNOG, volgens de gebruikelijke methodiek, een loon- en prijsindex van zo'n 4%. De kadernota wordt nu in procedure gebracht voor besluitvorming en wordt na het algemeen bestuur van 27 november aan alle gemeenteraden gestuurd voor een zienswijze. Op basis van die zienswijzen wordt een definitieve kadernota vastgesteld, die weer leidt tot een begroting. De begroting 2027 komt vervolgens begin april naar de gemeenteraden voor een eigen zienswijzeprocedure.

Besproken wordt de basis van de kadernota. Het is geen formeel document in de zin van de BBV of wet gemeenschappelijke regelingen, tegelijkertijd geven meerdere leden aan dat ze het een waardevol document vinden om de basis van VNOG te begrijpen. Desondanks is het een fors document, waarbij de leden aangeven dat de 'begroting in 1 oogopslag' bij de begrotingsbehandeling erg werd gewaardeerd. Diemer Kransen geeft aan dat zo'n enkele A4 ook voor deze kadernota is opgesteld.

Gevraagd wordt of er in de kadernota mogelijkheden zijn om keuzes te maken. Diemer Kransen antwoordt dat VNOG een richting voorstelt aan het bestuur en dat afhankelijk van behandeling in het bestuur een richting wordt voorgesteld aan de raden. Daarover is het gesprek mogelijk en kunnen raden kiezen op welke onderwerpen de zienswijze te richten. Enkele leden geeft aan dat deze raadsadviescommissie ook als platform kan dienen om eventuele zienswijzen op elkaar af te stemmen.

6. Vooruitblik gemeenteraadsverkiezingen

De voorzitter geeft aan dat hij het mooi vindt als de raadsadviescommissie na de verkiezingen voortgang kan vinden. Dit wordt gedeeld door de raadsadviescommissie, waarbij wordt vastgesteld dat het onzeker is wie na de verkiezingen nog raadslid is. Voorgesteld wordt dat een overdrachtsdocument wordt opgesteld en dat VNOG op tijd de griffies betreft om de benoemingen kort na de installatie van de nieuwe raden ook voor deze commissie te organiseren.

Daarnaast wordt de vraag gesteld op welke manier de nieuwe raden en raadsleden te betrekken bij het werk van VNOG. VNOG heeft ervaring met het organiseren van ontmoetingen gezamenlijk met GGD. Daar kunnen de omgevingsdiensten mogelijk ook bij aansluiten. Dit kan rekenen op instemming door de commissieleden, met het advies om dit in september 2026 te organiseren. Daarnaast worden twee suggesties gedaan:

- Overweeg om bij de ontmoetingen ook in te gaan op het werken met gemeenschappelijke regelingen. Een sessie met Maarten Hagemans enkele jaren geleden is door de raadsleden als zeer positief ervaren.
- Overweeg om een voorstelfilmpje te maken voor de nieuwe raadsleden, als laagdrempelige en eenvoudige manier om kennis te maken met de organisatie.

7. Voortgang weerbaarheid

Diemer Kransen geeft een korte presentatie met een update op het gebied van weerbaarheid. Hij noemt de landelijke ontwikkelingen sinds maart 2025. De grootste ontwikkeling is het vrijmaken van € 70 miljoen in de voorjaarsnota door het kabinet voor het onderwerp weerbaarheid, vanaf 2027. In 2025 en 2026 is al geld beschikbaar voor pilots op het gebied van noodsteunpunten. In alle veiligheidsregio's wordt dit in samenwerking met gemeenten uitgewerkt. Het algemeen bestuur krijgt daarover op 27 november een voorstel. De bedoeling is dat eind 2026 al deze pilots en de daaruit geleerde lessen leiden tot een landelijke handreiking.

Daarnaast is met alle gemeenten gewerkt aan een gezamenlijke actielijst, gericht op de continuïteit van de eigen organisatie, het inrichten van de eigen en gezamenlijke crisisorganisaties en de verbinding met de samenleving. Deze actielijst maakt deel uit van de bestuursafspraken weerbaarheid Noord- en Oost-Gelderland. Om de acties af te ronden is intensieve samenwerking tussen de 22 gemeenten onderling en met VNOG noodzakelijk. De wijze waarop dat plaats moet vinden is nog onderwerp van gesprek.

Gevraagd wordt hoe te werken aan bewustwording. Diemer Kransen antwoordt dat dit landelijk gebeurt, de campagne Denk Vooruit is net weer van start gegaan. Binnenkort krijgt heel Nederland een boekje thuisgestuurd. Een communicatietoolkit is, via VNOG, voor gemeenten beschikbaar. Diemer Kransen zegt toe de leden nader te informeren over het boekje als daarover meer duidelijk is. Gevraagd wordt naar de rol van de gemeenteraad. Diemer Kransen geeft aan dat hierop geen definitief antwoord mogelijk is, dat is in het gesprek met het eigen college. Hij ziet als belangrijk punt de verbinding van raadsleden met de eigen achterban en met maatschappelijke organisaties. Deze verbinding is bijzonder waardevol in het weerbaar maken van de samenleving. Gevraagd wordt naar de uitwisseling tussen de veiligheidsregio's in Gelderland en Overijssel ('Oost 5'). Diemer Kransen geeft aan dat die uitwisseling plaatsvindt.

8. Rondvraag en sluiting

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.